

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és ösötörtökön.
Előfizetési ár:
Egyedlőre 2 korona 50 fillér. felévre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca, Pollák-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyílt-téri közleményeket
a kiadóhivatal
méréséll arjegyzék szeriit számít fel.

Egyszerűsítés.

A rókalyuknak két kijárása van. Nem is sok ez, ha nem restellünk arra gondolni, hogy az a hivatalnok, aki szemfényvesztésre és látszatra dolgozik, tucat számra tudja megásni a felelőség alól való kibúvás kijáratait.

Ezeket az útakat és általában a közigazgatási formásokok útját akarja elállani S z é l l Kálmán belügyminiszteri mozgalma. Ha sikerül e mozgalom célját elérni: ez óriási könnyít majd nemcsak az igazi ambícióval dolgozó hivatalnokok munkaterhén, (mert úgy van az a közigazgatásban is, hogy ha egy jó igazonót felfedeznek, annak a vállalt megrakják rogyásig.) hanem könnyít azon, aki szintén csak valaki talán, az adófizető polgáron is.

Ezen az utóbbi emberosztályon pedig épen duplán könnyít.

Ha a közigazgatás egyszerűsítése, mert erről van szó, és ezt akarja a miniszterelnök — eljuttatja az ügyes embert oda, hogy a maga egy-egy ügyében-bajában való járkálástól el ne kopják a lába: az az ügyes-bajos ember időt és bosszúságot takarít meg. Pedig az idő pénz; a bosszúságot viszont csak lenyeli valahogy az ember, de attól meg az epéje gyülemlik meg.

Önként értetődik másodsor, hogy a közigazgatás egyszerűsítése leszálítja az országszerte növekedő közigazgatási szükségleteket. És igazán fején találja a szöget a miniszterelnök korábbi az a kijelentése, hogy a mostani közigazgatási kiadások árán, kevesebb munkaerőt jobban lehetne javadalmazni.

És ezen az úton a közigazgatási pályát, az egyes fizetések emelésével, de a mostani közigazgatási kiadások fokozása nélkül, vonzó életpályává lehet átforgatni a képzett elemek szemében, kik a mai fizetési viszonyok mellett a közigazgatási szolgálatot nem tekintik többsnek, mint mikor útasember a vicinálisról gyorsvonatra remél átszállhatni.

A miniszterelnök által megindított mozgalomban az a legújabb, de egyúttal a legalaposabb vonás is, hogy a szobatudósok helyett, kik közül nem egy igen-igen fejtetőre állított törvényekkel boldogította az országot, — ezek helyett az urak helyett most az eddigelé semmibe se vett közigazgatás vezetőihez fordul tanácsadásért. Igen, tanácsadásért. — Mert megvagyunk róla győződve, hogy a minisz-

terelnök mint belügyminiszter a maga tiszta szabadelvűségével, gazdag közigazgatási szakismereteivel, teljesen méltányolni is fogja azokat a legkövetlenebb gyakorlati észrevételeket, melyek a leghivatásosabb oldalról a kormány közigazgatási akciója iránt való teljes bizalommal hozatnak majd az ő tudomására. És a miniszterelnök eme bízalma a vidéki közigazgatás iránt mostanra megtsitzelő, ép annyira kötelező is.

Az is nevezetes, hogy a közigazgatás eddig alig vett tudomást arról, hogy körülötte az egész világot mennyire átalakították az utóbbi idők találmányai. Nos hát, a miniszterelnök gondol arra is, nem lehetne e az akták útján való hivatalos érintkezést sok esetben a telefonnal rövidebb úton végeztetni. Amiben megint igaza van. Ha, — hogy példával éljünk — egyes helyeken rendőrség és bíróság még bűnügyekben is felhívhatják egymást telefon útján: miért ártson meg a telefon útján való elintézés egyéb közigazgatási ágak drága egészségének?

A közigazgatás tervbe vett egyszerűsítése meg fogja csappantani az aktacsomók kellenétül tal való felszaprodását: ez igaz. És talán látszatra úgy fog tetszeni azután, hogy a köztisztviselő kevesebbet dolgozik.

De hát végre is a köztisztviselő egy esztendőben nem végezhet el több dolgot, mint amennyi dolog éppen abban az egy esztendőben a közönség szükségletéből fölmerül. Ha ezt a dolgot rövidebb úton teljesítheti az eddiginél: magán könnyít és alaposabban kidogozhatja a fogósabb ügyeket.

Hiszen a mi hivatalfőnökeink ambícióját is az apró ügyek nagy fenekelt kerítő sallangjai ölik meg; ezek a sallangok mint piócák szívják ki a vért a korszakos kérdések gyors és átgondolt elintézéséből. Ezek a sallangok tudják a közigazgatási ellenőrzést is vérszegénnnyé, hatálytalanná tenni.

Hiszen nálunk is megtörtént már, nem olyan régen a multban, hogy emlékezni ne tudna rá a közönség, hogy egy közvagyó sikkasztás esetében, annak törvényszéki tárgyalása során nagy enyhítő körülményül tudta be a bíróság a vádlottnak azt a körülményt, hogy az ellenőrzés és gazdálkodás rendszere zavaros, hiányos, tökéletlen, megbizhatatlan volt az egész vonalon és így könnyen csábított bűnre az alkalom.

Egyszerűsítsék hát minél előbb a közigazgatást, szabadítsák meg a

sok fölös sallangtól, tegyék az eljárást olcsóbbá, az ellenőrzést teljesebbé és dotálják jobban a közigazgatási tisztviselőt.

Pusztuló birtokosok. Erkölcsi, társadalmi és közéletre és hatalmasan lüktető közélet egészséges társadalom nélkül el se képzelhető.

A társadalom ténykedése mindenkor kihat a közéletre és hatalmasan lüktető közélet egészséges társadalom nélkül el se képzelhető. Sajnos, van okunk foglalkozni társadalmi bajainkkal, mikor tapasztaljuk, hogy éppen azok az osztályok, melyek mostanáig a közélet terén szerepeltek, vesztik a talajt lábaik alatt. Nem átvitt értelemben mondjuk azt, hanem a szós szoros értelmében. Értjük ugyanis a százados magyar családok anyagi tönkretjűtésát.

Léhangolóbb, elszomorítóbb olvasmányt képzelni sem lehet a hivatalos lap vaskos mellékleténél, melynek fölzaprodott csőd- és árverési hirdetményei kiméletlen kézzel rántják le a leplet a magyar családok anyagi megsemmisüléséről.

A magánvagyon illetén pusztulásának, fájdalom, az egész nemzetre kiható káros eredménye van. S ez az, hogy az eddig magyar kézben volt földbirtokok lassanként de kétségbeeső bizonyossággal idegen, vagy — ami ezzel majdnem egyértelmű — olyan kézbe kerülnek, melyek tulajdonosa mitemen tördöki a közérdekkel. Ha egy nemzetiség lakna hazánkat, vagy ha legalább volna erős, izmos, kifejlett, jó magyar érzésű középosztályunk: nem aggaszthatna senkit a földbirtokok osztály pusztulása. Sőt a közgazdasági szempontból bizonyos elgátételünkre lehetne, hogy a földbirtok takarékosabb és szorgalmasabb kezekbe menővén át, ezzel egy kiváltságos osztály veszt el lábait alól a talajt.

Schol sincs nagyobb gazdagság és befolyás a főúri osztály kezében összpontosítva, mint Angliában és mégis, alig merné valaki komolyan állítani, hogy ott az ország gazdasági jóléte lenne megtámadva azzal, hogy ha ez osztály földbirtoka és vagyona a középosztály tulajdonába menne át.

Csakhogy nálunk egészen ellenkezők a viszonyok. Középosztályunk még mindig nem izmosult meg annyira, hogy párhuzamba lenne tehető akár a francia, akár a német középosztályal és ami a legnagyobb baj: alkotó elemek egy jelentékeny része nem is eléggé magyar. Nagyon sok helyütt, különösen a határszéleken csak a hivatalokban divik a magyar nyelv, a közönség idegen ajkú és bizony érzésben sem olyan, hogy közéleti szereplésétől sok jót remélhessünk. A kereskedelem, az ipar és mindenekelőtt a tőke egyrésze nem olyan kezetek van összpontosulva, melyektől előbbre vitelt remélhetnénk magyar közéleti szempontból.

Ha már most a magyar földbirtokos osztály egyre veszteti laba alatt a tért, tönkretűtása következtében a földbirtok vagy egészen idegen emberek, vagy legalább is nem egészen hozzánk, magyarokhoz szító polgárok kezébe jut: akkor föltötte jogos az aggodalom, hogy ez osztály növekedő elszegényedésével társadalmunk és közéletünk elveszti érdekeinek egyik legerősebb gyámoltató oszlopát is. Es sehol sem lenyegetőbb ez a veszély, mint éppen a legmagyarabb vármegyékben, hol eddig semmiféle néven nevezendő igazgatás sem verhetett mélyebb gyökeret és nem is ver addig, míg a földbirtok jelentős része magyar emberek tulajdonában lesz. Ha azonban ezek elvesztik a rögtön lábuk alatt és utódai talán jobban gazdálkodó, idegenek egyedül csak az üzleti szempontot tekintő pénzüzsésérek lesznek, — akkor megazulnak nálunk is a társadalmi kötelek és sávár, terméketlenné valik a közélet.

Lehangoló körülmény, hogy éppen akkor szegényedünk, mikor a legnagyobb szükségünk volna a vagyoncsózással együtt járó megerősítésre és akkor veszítjük az anyaföldet lábaink alól, mikor megirigylhetetlen szilárdssággal kellenne rajta megállnunk.

A kisipar jövője.

Az 1868. év óta, a mikor az időközben bíróalmi törvényre emelt részakadémiai iparrendelést megalkották, a német bíróalmi gyűlés vagy tiszser módosította és egészítette ki ezt a törvényt. Most újában ismét lényeges módosításokon ment az keresztül s különösen a szövetkezeti intézménynek új, fontos szerep jutott az ipari szervezetben. Ebből az alkalomból a külföldi szaklapok nagy egyértelműséggel a szövetkezeti intézményben látják a kisipar jövőjét.

Helyes nézet ez. Azok a szövetkezetek, melyek tőkét, hitelt és olcsó nyersanyagot szolgáltatnak az iparosoknak és a mellett szolidaritás egyesülést útján őket nehezebb feladatok megoldására is képessé teszik, — már a század első felétől kezdve a kisemberek körében új szellemnek és termelőképességnek voltak az erőforrásai. Jóformán szó szerint megismétlünk most, amit egy kiváló szakíró régebben hirdetett és ezzel a kisipar labraállításával sokat vitatott kérdése is, fél-százados lörütjában visszakiült kiindulási állomáshoz. A dolog megérdemel egy kis visszapillantást és összegezést.

Mihelyt nálunk a céltudatos iparpolitikát kibontakozni kezdett a német vagy osztrák mintájú paragrafus-módszorból, közgazdasági kormányzatunk egyik elsőrendű tervkezési célként előszeretettel hangoztatta a kisipar pusztulásának feltartóztatását. Történt az iskolából iparkodott új életet juttatni számára; újszervezte és kötelezővé tette az inasiskolákat, létesítette a technológiai iparmúzeumot, első sorban a kézműiparnak szánta az állami középipartanodát. A gyakran méltatlanul támadott Kemény Gábor báró, kinek emlékeit különös kegyelettel őrizi az iparosság, nagy súlyt helyezett arra, hogy bürokratikus formások nélkül közvetlen tudomást szerezhesen öhajairól, panaszairól; a nyolcvanas évek elején személyesen vezetett két nagy szak-tanácskozást, melyekben különösen az 1879. évi nagy országos iparosgyűlés dolgait behatóan tárgyalták.

Széchenyi Pál gróf minisztersége alatt jelentékenyen felemelkedés és részben a kisipar támogatására fordították az iparügyi költségvetést; megalkották mindenféle meg-egyezésnek eredményeként és sok kétszínű paragraffussal az 1884. évi ipartörvényt, állami fenntartás alatt megcsinálták az 1875. évi budapesti országos kiállítását.

Baross Gábor, Lukács Bala és Dániel Ernő báró folytatóság nagy gondot fordítottak arra, hogy a kisipar ügyének előkelő hely jusson kormányzati programjukban. Baross kitanította, oktatta, megnyugtatta a

szerinte nem teljesíthető reményekkel hozzáfordult ipartestületeket, megalkotta a betegségyelésztről, a vasárnapi munkaszünetről, az iparfelügyelői intézményről szóló törvényeket, országos ipartanácsot szervezett, melynek egyik ülésén kijelentette, hogy az iparfelügyelőket azért rendeli be kivétel nélkül szolgálatteikre a központba, — mivel ő maga akar főiparfelügyelő lenni.

Baross is, utódai is az által vélték a kisiparosok versenyképességét fokozni, hogy alkalmat nyújtottak kismotorok és munkagépek megszerzésére, másfelől pedig ösztönzők utján külföldön szerezhető technikai készletek elajátítására. Fontos lépés történt még az utolsó években arra nézve, hogy közszállításoknál a kisiparosok méltányosabb árban jussanak keresethez. Végül sok tekintetben új irányt jelöl ki az a széleskörű mozgalom, melyet legújában Hegedűs Sandor kereskedelmi miniszter a kisipar támogatására indított.

Es ha most megkísérlelnék rendszerbe foglalni az utolsó két évtized alatt e téren nálunk keresztülvitt munkaprogramokat, azt fogjuk találni, hogy első sorban az iskolai szakképzésnek, majd a jobb technikai segéd-eszközök hozzáférhetővé tételének, legújában pedig a hitelszövetkezetnek — tudatosan kiemeljük a »hitel« szót, — jutott a főszerep E csoportosítással persze nem akarjuk a három dolognak szoros összefüggését csak egy percre is vita tárgyává tenni, de igenis érdemes tisztába jönni azzal, milyen határokat közt biztosíthatják a kisipar jövőjét az ipariskolák is, a modern munkaeszközök is, a szövetkezetek is, — de vegyük még hozzá a most létesülő közműhely telepeket is. Meglepő, elszomorító felvilágosítást nyújt nekünk a népszámlálás adatai abban a tekintetben, hogy a népességnek mely rétegét illeti meg nálunk a kisiparos jelző.

Az 1890 ik évben összeirtak a tulajdonképeni ipar körében mindössze 291. 889 vállalatot. Ezek közül 181. 160 csik olyanra, mely minden segédüzemmel (tanonc vagy segéd) nélkül, 61,449 vállalat, mely egy, — 24165 amely két tanonccal vagy segéddel dolgozik. Ez a három kategória tehát együttvéve 266,777 iparüzőt számlál, vagyis 91,40 százalékat az egész fenti önálló iparoslétszámmal.

Csak ezután jön még 18.100 iparos, aki 3—5 kiségitőt képes foglalkoztatni, úgy hogy ez utóbbi csoportnak is a betudásával, már csak alig 7000 olyan iparosvállalat létezik hazánkban, melynek üzeme ötnél több segédmunkásnak ad kenyeret.

Mire tanítanak bennünket ezek a (legközelebb országos revízió alá kerülő) számadatok? Arra, hogy a 181 ezer magyar kisiparosnak nincs kit jártni az inasiskolába, hogy avatán új háromnegyed része az egész önálló iparosnépességnek az olyanfajta kis egzisztenciákból áll, amelynek sorsán kismotorok, technológiai múzeumok vagy elektromos hajtótűre berendezett közműhelyek vajmi elvéve segíthetnek.

Es így arra a következtetésre kell jutnunk, hogy nem kell egyetlen nagy szakba dobnunk a magyar kisiparosok összes elemét. Mindmegannyi eddigi rendszabály és kísérletezés, minden áldozat és ösztönzés üdvös volt és dicseri az intézők; érezhető máris ez intézkedés gyakorlati kihatása és még inkább javára fog valni a kézműesség felső tizezrének a jövőben. De sajnos, egészen ma receptek kellenek ez idő szerint a kétszáz ezer vásáros kisiparosnak s talán már egyszer komolyan fontolóra kellene venni azokat a kívánalmakat, melyeket ők maguk állhatatosan hangoztatnak.

Ha a mi kisiparosaink egyértelműen olyan törvénytől várják boldogulásukat, amely csak azt avatja önálló kézműiparossá, aki iparát tanulta s amely törvény a kontázkodásnak gátat vet; ha ipartestületi intézményük önkormányzati jogkörét komolylyá akarják tétetni; ha rendet és egyenjogúságot akarnak a vásárokon, melyeknek elszaporodása különben is megérett a törvényes korlátozásra; ha szabadulni kívánnak a fegyintézetek ok-talan ipari versenyétől; ha kezükben meg-

hagyatni kívánják a betegségyelészett, a rokkant és nyugdíj-istápolást és így tovább: vajon nem kellene-e már valahára ezekben a kérdésekben is azokat a fontos szociálpolitikai mozzanatok felismerni és támogatni, melyek közéletünkben oly fontos szerepet kezdenek játszani, mielőtt a munkásszabály mozgolódásairól van szó?

Hat az igaz, a szocialista tanok nagyon keveset tudtak még eddig hódítani az önálló kisiparosok táborában. Végtelen könnyű e hódításnak az útját végképpen elvágni és egyszermind a kisipar jövőjét egyengető tényezőket is fokozatosan előkészíteni.

R. K.

Tiltakozás

Nagy tanácsot tartottam a lelkiismeret-tellem és kérdőre is vontam: micsoda nagy bünt követhettem én el, hogy a »Csongrád megyei Ellenzék« a f. évi 131 ik számában, miután nem olyan sok idővel elzölt még azt fedezte fel rólam és hirdette világga, hogy sikkasztó, gazember, meg tud' isten, mi minden rossz vagyok, — most egyszerre olyan kegyesen a pártfogásába vesz, és mély sajnálkozással ír arról, mint akarnak engem, az ő közéletében életre kelt ellenségek anyagilag tönkretenni.

A lelkiismeretem megnyugtató: nem követtem el semmi rosszat, amivel a »C. S. E.« magas pártfogására rászolgálhatam volna.

Soha egy szóval nem védekeztem a C. S. E. semmiféle támadása ellen, mert az nekem nem fájt.

Hogy azonban most sajnálkozni akar rajtam ez az újság, ez már nemcsak fájt, hanem sértő is reám nézve.

Es éppen ezért kérve-kérem annak a tiszteletreméltó újságnak a csinálót, — írjanak rám inkább továbbra is minél több rossz-szat, de ne szánakozzanak fölöttem, mert azt sokáig ki nem állom.

Talán nem lesz nehéz a részükről, tiltakozásomat megszívlelni és kérésemet teljesíteni.

Dr. Szénthó Lajos.

Ujdon s á g o k

Szentes, 1900. december 18.

— Városi közgyűlés. Szentes város képviselőtestülete f. hó 17 én, hétfőn délelőtt 9 órakor közgyűlést tart a tülakurcai tanácskozó teremben.

— Emlékeztető. Csongrádvármegye köz-igazgatási bizottsága ma délelőtt tartja e havi rendes ülését a vármegyeház kistermében. — Holnap délelőtt 10 órakor pedig a vármegyei törvényhatóság bizottság rendes évnegyedes közgyűlése nyílik meg.

— Az állatorvosi szolgálat államosítása. Az állategészségügy és ezzel kapcsolatban az állatorvosi szolgálat államosításáról szóló 1900. évi XVII. törvénycikk végrehajtása tárgyában keletkezett földmívelésügyi miniszteri rendelet, mely a részletes intézkedéseket tartalmazza, most jelent meg. Es azt látjuk belőle, hogy vármegyénk geográfiai területét illetőleg, a következő beosztással működnek majd az állami állatorvosok.

Lesz két törvényhatósági m. kir. állatorvos. Ezek egyikének székhelye lesz Szentes és működési körzete a vármegye minden községe. A másíknak székhelye lesz Szeged és működési körzete Szeged és Hm. Vásárhely.

Ezenkívül lesznek m. kir. állatorvosok: Szegeden és Váshelyen kettő kettő, Szentesen egy, kiknek működése csak a városokra terjed ki.

Végül lesz a vármegye járásában három járási m. kir. állatorvos és pedig a csongrádi járásban Csongrád, a tiszántúli járásban Mindszent és a tiszáninneni járásban Dorosma székhellyel, kiknek működési köre a járasukbeli összes községeket felöleli.

— Főgondnok választás a ref. egyháznál. Folyó hó 11-én vette kezdetét és ma estig tart a reformatus egyháznál a szavazás a főgondnoki presbiteri és képviselői állások választás útján való betöltésére. Milyen eredményre vezet majd ez a szavazás; kit választanak meg a hívek a díszes főgondnoki tisztre: ma ugyan ezt nem előre megmondani, de még sejtésekbe bocsátkozni sem lehet e tekintetben. Annyi látszik, az eddigi szavazás sokból bizonyosnak, hogy a gazdaosztály e választásokkal szemben vajmi csekély érdeklődést tanúsít. Legalább az első napon olyan kevesen szavaztak le közülük, hogy nem volna meglepő, ha ilyen indolencia mellett jelöléseikkel az egész vonalon elbuknának. Lehet azonban, hogy a gazdak a mai hetivásáros napra tartogatják erejüket és ahogy ez már Szentesen szokás, ma lejövén a piacra úgyis széttekinteni, ez alkalommal tömegesen leszavaznak. Akkor aztán, ha egyértelmű az elhatározásuk, nem lehetetlen az sem, hogy az ezáltal vonalon győzzenek.

— Emberpusztulás a kórházi építkezésnél. A f. hó 10-én, déli fél 12 órakor borzasztó szerencsétlenség történt a kórház jégverem építésénél, melynek két emberélet az áldozata. Rövid néhány perc alatt az egész városban elterjedt a szerencsétlenség híre és az emberek búcsújáró rajokban siettek ki az emberpusztulás helyére, hol csakamar rengeteg tömeg verődött össze.

Az izgatott képzelet oriasinak színezte ki a szerencsétlenséget. Tudni vélték, hogy sok áldozata van a balesetnek holtakban és sebesültekben és alig akarták hinni, hogy sebesült csak kettő van, az is könnyű sérüléssel menekült, halottja is csak kettő ennek a katasztrófnak.

A kórház telkén jégvermet épített, a leendő megyei közkórház céljaira, a vállalkozó Borsos Antal építőmester. A miniszterileg jóváhagyott tervek szerint, sőt még szilárdabb szerkezettel történt az építkezés és a négy és fél méter alapozású, öt méter magas felépítményű, kettősfalazatú, kettős bolthajtású jégverem boltozatát is befejezték az építők már 8 nappal a szerencsétlenség előtt.

Folyó hó 10-én, az építést ellenőrző kir. mérnök, R egdon Géza utasítása folytán, a jégverem boltozatának vazsai szolgálatot árkuosok szedték ki a munkások. Hatan foglalkoztak bent, az épületben ezzel a munkával és be is fejezték azt.

De alighogy a munkát befejezték, szemébe ötlött az egyik munkásnak, hogy a felépítmény isla meginog, majd befelé hajlik. Látta, hogy szerencsétlenség esik, ha nyomban nem menekülnek és hangos kiáltással figyelmeztette társait, hogy gyorsan távozzanak.

A bent levő hat munkás közül kettő idején hallotta a vészkiáltást és szerencsésen kimenekült teljesen sértetlenül. Ebben a pillanatban szörnyű robajjal dőlt be a jégverem

boltozata, magával rántva a megingott falat is és a négy munkás a romok alá temetkezett.

Egy pillanat alatt következett be a szörnyű szerencsétlenség. A kint levő munkások szinte megdermedtek a láttára s csak a romok alól hangzó segélykiáltásra tértek magukhoz.

Elet van a romok alatt, emberélet. Neki láttak a romhalmaz eltakarításához és csakhamar kimentették Sz e l e c z k e i István kőművesegédet meg a 66 éves B e r e z v a i András napszomost, kik fejükön szenvedett kisebb sérülésekkel menekültek, mert véletlen szerencsésükre a katasztrófa pillanatában az állvány palincsa alatt voltak és így a leomló téglaboltozat nem zúzhatta őket össze.

Aztán tovább folyt, szinte emberfölötti erővel a másik két munkás: S e b ő k Lukács és V a r g a János keresése a romok közt. Délután 2 óra volt, mire V a r g a János holttestét a romsíról kiemelték. A lehullott boltozat a szerencsétlennek altestét a szó szoros értelmében összezúzta.

Társa, S e b ő k Lukács holttestét a romok közül kiemelni csak másnap, kedden délelőtt sikerült. A szegény szerencsétlennek nyakát és két lábát zúzta össze a leomló boltozat úgy, hogy csaknem lefejezte.

A katasztrófa áldozatait, kik egy család tagjai, tegnap temették el. A hivatalos vizsgálat pedig nyomban megindult annak kiderítésére, kit terhel felelősség e szörnyű emberpusztulásért.

— Neki is van tükre. A Csongrád megyei Ellenzéke megmutatja, hogy neki is van tükre. Azt mondja ugyanis a f. évi 132-ik számában a vezető cikkére, hogy a z i s t ü k ö r és ebben a tükrőben szóról-szóra adván közre a Papp Akos mindszent jégzót felügyeléséről írott hirdásunkat, azt hangoztatja, hogy imc, ilyenek vagyunk mi: régtől tudtuk, hogy a nevezett jégzót egyes rendellenességekért rendbirságotlan, sőt figyelmeztették rá, hogy vonuljon nyugdíjba, — de soha mindmáig nem irtunk erről, mert hát — a jégzóval egy gyékényen áruunk és csak az ellenzéki érzésű tisztviselők ellen felmerülő vádakat publikáljuk, — mint a hatalom zsoldosai. — Köszönjük a tükrő megmutatását és magunknak csak azt kívánjuk, hogy soha felülünk és róunk más tükröképet nem mutogathasson a Cs. E. a közönségének, mint ilyen t. Hát mit takargattunk? Azt, hogy a fölöttes hatósága az illető jégzót minden esetben, mikor kellett, rendbirságotlan? — A rendbirságotlanságról — szentesiekről se adtunk soha hírt — akárcik ellen alkalmaztak, pedig sokszor alkalmazták azt. Most meg, hogy sulyosabb beszámítás alá eső dologgal vádolják a jégzót, mint másról, erről is hírt adtunk. Mit takargattunk hát: ez a Cs. E. titka.

— Községi képviselőválasztások a megyében. Községi képviselőválasztások folynak ebben a hónapban a vármegyei tiszántúli járásának több községében. Így Szegváron f. hó 12-én, tegnap volt a községi képviselőválasztás; Derekegyháza f. hó 15-re, Teés községben pedig f. hó 18-ára van kitűzve a községi képviselőválasztás, mely mindkét községben reggeli 9 órakor kezdődik.

— Asszony-e vagy kártya? Csongrád f. hó 10-én B. Vilmos kereskedőt kísérték be a szegedi ügyészség fogházába. Mi bünt követett el: arról kétféle hírmás is kering. Az

egyik szerint a bukkott kereskedő f. hó 7-én délután pénzt követelt a feleségétől és miután az asszony tudta, hogy férjének a pénz kártyázásra kell és nem adott neki, a kereskedő — ezen felüldödvé, tőrrel szurta volna meg életveszélyesen a feleségét. A másik szerint B.-t a kikapós feleség magaviselete keserítette volna el annyira, hogy f. hó 7-én egy felhevült pillanatban stíléttel szúrta keresztül az asszonyt, kinek állapotát különben ez a hírmás is veszélyesnek mondja. A kereskedőt letartóztatták Szegedre vitték. Ha meghal az asszony, mint hitvesgyilkos kerül törvény elé.

Előkészületek a képviselőválasztásra Csongrádon. A G a j á r y Ödön lemondása folytán Csongrádon szükségessé vált országgyűlési képviselőválasztás érdekében, Csongrád központi választmánya f. hó 20-ra tűzte ki a választást, igen helyesen, mert így rövid határidőt tűzve, minél kevesebb tért enged a választási harc korszakainak. A pártok erősen szervezkednek a küzdelemre, a szabadelvű pártiak kivételével, kik nem lépnek szívesen ki. A két jelölt: D i e n e s Márton és H e g y i p á t e r f. hó 16-án, vasárnap akarnak programbeszédet tartani, amiből alighanem nagy gabalyodás lesz e napon, Csongrádon.

— Pénzhamisítás Kisteleken. Kistelekről két érdekes alakot kísérték be folyó hó 10-én a szegedi kir. ügyészséghez: L e h ő c z k y István juhászt, meg a kedvesét: N a g y p á l Gizellát. A juhász a kömpöci pusztán legéltette nyáron át a nyáját. A hűvös idővel bekerült a nyáj a cserénybe és L e h ő c z k y nagy veszekedett unalmában pénzhamisításra a fejét, beavatva a titkába a kedvesét is.

A kisteleki csendőrség azonban hamarosan rájött a titokzatos munkára, mikor az asszony több ilyen hamisítványon akart tulajdoni házkutatást tartottatni a juhászakban és találtak is egy gépet, mellyel pompásan lehet öt koronásokat gyártani.

Mire a csendőrség közelépett, a pénzhamisító juhász már 35 drb. ilyen 5 koronást gyártott és hogy ezt a mesterséget folytatni akarták, ezt bizonyítja a náluk talált nagy mennyiségű cink, kénese és egyéb a célnak szolgáló, bűnjelként lefoglalt eszközök.

A csendőrség megállapította azt is, hogy a hamisipénz elkészítéséhez szükséges gépet V e t r ő János tázárpusztai lakostól kapta a juhász, akinek az oktatásért, meg a furfangos masináért 18 aprószőrű bürgét adott L e h ő t z k y.

A juhászt és kedvesét ekkor aztán bevitték Szegedre, a csillagbörtönbe. A csendőrség pedig folytatja a nyomozást oly irányban, hogy a hamisipénzcsinálóknak nincsenek-e bűntársaik. Mert alapos a gyanú, hogy a juhász nemcsak maga űzte ezt a praktikus foglalkozást, hanem szövetségben végezte a munkát másokkal együtt.

— Vádak Sima Ferenc ellen. Lapunk előző számaiban közöltük a szegedi királyi ügyészségnek Sima Ferenc bűnyűgyeiben a törvényszékhez áttett két vádindítványát és ezek indokolását. Most arról értesülünk, hogy a budapesti királyi ügyészség is beadta már vádiratát a budapesti törvényszékhez Sima Ferenc ellen és pedig 60520/B.1900. szám alatt. Ebben is több rendbeli sikkasztással és csalással van a derék úr vádolva. A híres siteri telepítéssel becsapott emberek közül is eddig negyvenhatan tettek bűnvádi feljelentést Sima Ferenc ellen a szegedi törvényszéknél. És a feljelentők száma mondhatni napról napra szaporodik.

A városmai véres pünkösdi. Lapunk előző számában adtuk róla hírt, hogy a páloszéli és városmai legények múlt évi nagy és véres pünkösdi csatája alkalmából, a hadakozó legények ellen, hatóság elleni erőszak miatt folyamatba tett bünyűgben, a múlt hétről a f. hét hétfőjére halasztotta el a szegedi törvényszék a főtárgyalást. Meszes István és a legénytársai egész légiója állottak ezért hétfőn a büntető bíróság előtt, melynél kétség estig tartott az ügy tárgyalása. Eredménye pedig e tárgyalásnak az, hogy a csendőrség panasza, mintha a legények a hivatalos hatalomnak ellenszültek volna, — a bizonyítható nem lévén a törvényszék a összes vádlottakat felmentette.

Becsületos megtaláló. P a k s i Imre II. tized 825. szám alatti lakos a napokban egy — B e r é n y i Istvánéknál a nagyhegyen tartott névnapi házbál alkalmakor 5 frtot talált és azt másnap reggel bevitte a rendőrkapitánysághoz, hogy szolgáltatassak át annak, akit illet. Nem nagy sor ugyan ez a dolog; de manapság annyira kezd már ritkulni-fogni a becsületos megtalálók száma, hogy érdemes a megemlézésére néhány sort szentelni.

Megrugta a ló. Egy 14 éves kanászfiút, V e c s e r i Mihályt rugta meg a napokban, kenyéradó gazdájának, K o v a c s Istvánnak a lova. A kanászfiú az arcu szenvedett a lórugástól, az orvosi látélet szerint, 8 napon belül gyógyuló sérüléseket s gyógykezelés végett bevitték a városi kórházba.

Sertésvész a közelben. Mint hivatalosan megállapították, Fabian-Sebestyénen járványosan lépett fel a sertésvész. A község határát ezért hatósági zár alá vették, hogy a veszedelem továbbterjedését lehetőleg megakadályozzák.

* Keleti J. hírneves budapesti orthopaediai műintézet-tulajdonos, IV. koronaherczog-útcá 17. szám alatti üzletheiyiségét megnyugobbitotta és oly fényesen, mintaszerűen rendezte be, hogy az egész monarchiában az első helyet foglalja el. Elsőrangú orvosi tekintélyek is elismerik, hogy Keleti orthopaediai műintézete, — hol cs. és kir. szab. sérv-kötők műlabak. műkezek, járó és nyújtókészülékek, egyenestartók stb. mérték szerint otállás mellett készítetnek, — a legkényesebb és legmagasabb igényeket is kielégíti: 1

„Henneberg-selyem“

— csak akkor valódi, ha közvetlen tölem rendeltek — fekete, fehér s szines, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként. Mindenkinék postabér és vámmentesen házhoz szállítva! Mintak postafordultával küldetnek. **Henneberg 6., selyemgyáros** (cs. és kir. udvari-szállító). Zürichben. 1

Irodalom.

A **„Vasárnapi Ujság“** december 9-iki száma 26 képpel — melyek közül 15 Vörösmartyra és a székesfejérvári orszagos ünnepélyekre vonatkozik — jelent meg a következő tartalommal: **„Vörösmarty emlékezet“** (arcképpel) Gyulai Pal előadása a Magyar Tudományos Akadémiában. — **„Vörösmarty mint ember“** (idézetekkel Vörösmarty kiadatlan leveleiből). — **„A székesfejérvári Vörösmarty-ünnep“** (képekkel Goró Lajos rajzai és fényképek után). — **„Vörösmarty egy kiadatlan arcképe“** (Jókai Mórtól). képpel (Orlai Petrich Soma festménye után). — **„A Zalán futásának első kiadása“** (képpel). — **„Vörösmarty gyermekkori imádságai“** (hasonmással). — **„Vörösmarty családja és utódai** (Vörösmarty atyjának kézírásával, leánya, unokája, déd-unokái képeivel, s veje Széll Kálmán fiatalkori arcképeivel). — **„A téli kiállítás a műcsarnokban“** (képekkel). — **„Egy szabadsághős szobra“** (Zeyk Domokos síremlékének képeivel Köllő Miklóstól). — **A Regénytár tartalmazza Stockton R. I. humoros regényének, a „Pomona levelci“ nek folytatását az angol kiadás eredeti illusztrációival.** — Irodalom és Művészet, Közintézetek és Egyetek, Sakkjáték, Képtalány Egyvelég stb. rendes heti rovatok.

A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negydekre négy kor, „Politikai Ujdonságok“kal és „Világkróniká“val együtt hat kor. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest IV. ker. Egyetem-útcá 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb újság a magyarnép számára, félévre 2 kor, 80 fillér.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Dr. MATÉFFY FERENCZ**
Társ-szerkesztő **BÁNPALVI LAOS.**

Dr. Török Vilmos
volt rakamazi gyakorló orvos Szentesen, öv. Nyiri Sándorné úrnő házában telepedett. Orvosi működését — mint belgyógyász f. hó 10-én megkezdte.
Rendel. d. e. 8-10-ig. d. u. 2-4-ig.
Szegényeknek ingyen.

Nyilvános értesítés.

Alólirott arcképműintézet, hogy mentve legyen művészi iskoláozott kintünő arcképfestői elbocsátásának kellemetlenségétől és azokat továbbra is foglalkoztathassa, rövid időre és csak e rendelkezés visszavonásáig elhatározta, hogy minden haszonról és nyereségről lemond.

Készítünk és szállítunk tehát csak 7 frt 50 krajcért.

életnagyságú arcképet

(mellkép) elegáns, gyönyörű barockkerettel, melynek értéke legalább 30 frt.

Aki tehát saját vagy felesége, gyermekei, szülei, testvérei vagy más, akár elhunyt rokonai vagy barátai arcképet megakarja festetni, csak az illetőnek fényképét kell beküldenie és 14 nap alatt olyan arcképet kap, mely bizonyosan nagyon meglepi és megörvendezteti

Az arcképcsomagolás részesét ön költségben számítjuk fel. Megrendeléseket, a fénykép melléklésével, mely 1 képpel együtt sértetlenül lesz vissza küldve, utánvétlen ellenében, vagy a pénz előzetes beküldése esetén fogadjunk el.

Kiválóan művészi kivitelről és természetben hasonlóságáról kezeskedünk.

Az elismerő és köszönő levelek százaai állanak betekintésre bárkinék rendelkezésre és kívánságra bérmentve beküldetnek. 12-12

Művészi arckép-intézet **„Kosmos“**

Bécs, VI. Mariahífferstrásse 116.

Eladó szőlővessző oltvány.

Berényi János kéményseprőmester III. tized 269. számú házánál elsőrendű gyoroki szőlőoltvány van eladó — nagyban és kicsinyben — jutányos ár mellett — különböző fajok u. m. bakator, ezerjő, rizling, csaszla, rózsza, kadarka, vegyes fehér, mustos és mézes fajok, — megtekinthetők a fenti sz. alatt. 3-2

Chief-Office 48, Brixton-Road, London, SW.
Thierry A. gyógyszerész
DIGESTIVJE
valódi angol általános ét-és emésztőipor, hatásában, minden rendű és rangú gyomorbetegségeknek felülmúlhatatlan. Etvágyperjesztő és az emésztést elősegítő. Minden doboznak a készítő aláírásával kell elatva lenni. Az összeg előleges beküldése mellett egy dobozzal 3 koronáért bérmentve küld:
THIERRY A. gyógyszerész balzsamgyára Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett. V. 5 1

Schneider-Páfrány-tokocsák, (Galandóztó elhajtó.

Millió embernek 8 szer visszaadta t-íjes egységét Kik galandfőregeben és nyomorhajban szenvednek. Pántikagilisztá fejostói

a páfrány-tokocsák által fájdalom nélkül, jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhajtatik. Ezen kintünő gyógyszer fájdalom nélkül gyors és biztos eredményért jótállás nyújtatik. Nem árt, ha pántikagilisztá féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölened. — **Törvényesen védve** Egy eredeti doboz pontos hasznalati utasítással a bel- és külföld részére 4 frt postai utánvéttel vagy

350 előre való beküldésével. A pántikagilisztá tünetei a következők: Az arc halvány sarga, begyadt tekintet, kék szemkarikák lesoványodás, elnyalkasodás, bevont nyelv-emésztetlenség étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy, éppen ajulasok s szédülés főleg élgymor-nal, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyál összegyülemlés, a test megdagadása, gyomorsava, gyomorhég, gyakori felbőgés, bélgörcs, hengergetés, hullámszerű mozgások, szűró, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendetlenségei, különösen nőknél, gyakori véletlenül beálló fájás, a búskomorságra való hajlam, éltuntás és a halál óhajtása. Egyedül valódi kapható: **Schneider József gyógyszerész**nél, Resiczán, főútcá 24.

(Délmagyarország.) 50-47